

Fredningsnævnet for Sydsjælland, Møn, Lolland og Falster

Afgørelse af 8. oktober 2024 om erstatning til lodsejerne for tab på grund af fredningen af Brødebækken i Faxe Kommune

FN-SSJ- 55-2022

Fredningsnævnet for Sydsjælland, Møn og Lolland og Falster har i dag truffet afgørelse om fredning af et område omkring Brødebækken i Faxe Kommune, der omfatter

Lb.nr. 1 Gisselfeld Kloster i alt 14,32 ha af matr.nr. 14k V. Egede By, V. Egede og matr.nr. 31a Kongsted-Borup By, Kongsted

Fredningsforslaget, der blev sendt til fredningsnævnet den 10. oktober 2022, omfattede yderligere arealer på i alt ca. 292 ha omkring Denderup Sø, Denderup Vænge og Sørup Skov, hvoraf ca. 241 ha ligger Faxe Kommune og ejes af Gisselfeld Kloster, mens ca. 50 ha ligger i Næstved Kommune og ejes af Sparresholm Gods. Fredningsnævnet har samtidig truffet afgørelse om, at der ikke er grundlag for at frede disse yderligere arealer.

Fredningsnævnets afgørelse af erstatningerne.

Fredningsnævnet har truffet afgørelse om, at der ikke skal fastsættes erstatning, jf. naturbeskyttelseslovens § 40, jf. § 39, stk. 1, til Gisselfeld Kloster som ejer af det fredede, og at der heller ikke skal fastsættes erstatning til Gisselfeld Kloster som ejer af de arealer, der ikke fredes, jf. § 39, stk. 3.

Fredningsnævnet har endvidere truffet afgørelse om, at Gisselfeld Klosters udgifter til sagkyndig bistand under sagens behandling skal godtgøres med 40.000 kr., jf. naturbeskyttelseslovens § 47.

Af godtgørelsesbeløbet på 40.000 kr. afholder staten ved Miljøministeriet tre fjerdedele, i alt 30.000 kr., medens Faxe Kommune afholder i alt en fjerdedel, 10.000 kr., jf. naturbeskyttelseslovens § 49, stk. 3.

Erling B. Nielsen (ministerudpeget medlem), Stella Borne Mikkelsen (kommunalt udpeget medlem, Faxe Kommune) og Anders Martin Jensen (formand) har deltaget i afgørelsen, der er truffet i enighed.

Det fredede område og fredningsbestemmelserne

Det fredede område på 14,32 ha er erosionskløften omkring Brødebækken, der er fredskov. Området fremtræder allerede i dag som urørt skov og er nu omfattet af en den 24.

juni 2024 tinglyst aftale mellem Gisselfeld Kloster og Miljøstyrelsen om urørt skov med tilskud. Den tinglyste aftale indebærer navnlig ophør af al skovdrift, herunder hugst, plantning, slåning og såning.

Formålet med fredningen er navnlig at bevare og sikre erosionskløften.

Ifølge fredningsbestemmelserne skal området bevares i dets nuværende tilstand. Fredningsbestemmelserne regulerer ikke driften af skoven, der som anført er omfattet af aftalen om urørt skov med tilskud. Fredningsbestemmelserne indeholder navnlig forbud mod forskellige aktiviteter, bebyggelse, faste konstruktioner og anlæg. I øvrigt henvises til oplysningerne i nævnets afgørelse om fredningen.

Gisselfeld Klosters erstatningskrav og bemærkningerne hertil.

Gisselfeld Kloster har opgjort følgende erstatningskrav:

Erstatning for begrænsninger i driften og mistede muligheder under fredningssagen	60.000 kr.
Erstatning for tab som følge af fredningen, 5.000 kr./ha, anslået	75.000 kr.
I alt:	135.000 kr.

For så vidt angår kravet om erstatning for begrænsninger har Gisselfeld Kloster anført, at fredningsforslaget har haft retsvirkning, således at Gisselfeld som ejer og bruger ikke har måttet foretage sig noget, der strider imod fredningens bestemmelser. Selvom den almindelige drift har kunnet fortsætte, har bestemmelserne i fredningsforslaget givet en række begrænsninger i driften af de arealer, der ikke var omfattet af urørt skov, særligt fordi forslaget til fredningsbestemmelserne var upræcist. Gisselfeld Kloster har derfor måttet agere ud fra et forsigtighedsprincip for ikke at lave aktiviteter i strid med fredningen. For eksempel ville fjernelse af overstandere i selvfor yngelser betyde, at der ikke ville være 10 store træer pr. ha. Gisselfeld Kloster har i vintermånederne undgået skovningsaktiviteter i for ikke at overtræde bestemmelsen om at undgå dette. Det har endvidere været uklart om forbuddet mod organiserede aktiviteter kun gjaldt for området ved Brødebækken eller hele fredningsområdet. Aktiviteter har derfor været flyttet til andre områder af Gisselfeld Klosters skove i de tilfælde, det har været muligt.

For så vidt angår kravet om erstatning for tab som følge af fredningen har Gisselfeld Kloster anført, at fredningen er unødvendig, fordi tinglysningen af urørt skov omkring Brødebækken giver en varig beskyttelse, som vil opfylde formålet med fredningen. Hvis fredningen alligevel er nødvendig for at sikre formålet, må det betyde, at ejeren pålægges yderligere restriktioner, der alt andet lige vil have en betydning for ejendommens værdi.

Således må fredningsnævnet fx mene, at der uden fredningen vil være muligheder for byggeri og anlæg i området, som det er nødvendigt at fastsætte bestemmelser for gennem fredningen.

Gisselfeld Kloster har endelig anmodet om godtgørelse af udgifter på i alt 111.240 kr. til sagkyndig bistand under fredningssagens behandling, jf. naturbeskyttelseslovens § 47. Gisselfeld Kloster har i den forbindelse oplyst, at der er afholdt udgifter ekskl. moms på 53.785 kr. til Dansk Skovforening, 54.955 kr. til Susaa Planteskole 2.500 til konsulentbistand i forbindelse med erstatningskravet.

Sparresholm Gods, der ejer de af fredningsforslaget omfattede arealer i Næstved Kommune, der ikke blev fredet, har ikke anmodet om erstatning.

Fredningsnævnets afgørelse af erstatningerne.

Kravet om erstatning på grund af fredningen

Efter naturbeskyttelseslovens § 39, stk. 1, skal fredningsnævnet fastsætte erstatning til ejere, brugere og andre indehavere af rettigheder over de fredede ejendomme for det formuetab, som fredningen påfører dem.

Der ydes efter fast praksis ikke erstatning, hvis det fredede areal i forvejen er omfattet af naturbeskyttelseslovens generelle reguleringer, for eksempel lovens § 3, eller andre tilsvarende reguleringer, fordi fredningsbestemmelserne da ikke medfører begrænsninger, der er mere byrdefulde end lovgivningens allerede gældende almindelige regler. Fredningsbestemmelserne medfører i så fald ikke noget økonomisk tab for lodsejeren.

I denne fredningssag er det fredede område fredskov og omfattet af en tinglyst aftale om urørt skov med tilskud.

Begrænsningerne som følge af fredningen, herunder fredningsbestemmelserne om forbud mod forskellige aktiviteter, bebyggelse og faste konstruktioner og anlæg, må derfor antages at være uden betydning for områdets økonomiske værdi for Gisselfeld Kloster og kan derfor ikke begrunde erstatning.

Kravet om erstatning på grund af indskrænkninger i udnyttelsen under fredningssagen

Efter naturbeskyttelseslovens § 39, stk. 3, kan fredningsnævnet efter anmodning tilkende en privat ejer eller bruger en godtgørelse i anledning af tab ved ikke at have kunnet udnytte ejendommen som hidtil i tiden mellem den offentlige bekendtgørelse af fredningsforslaget og beslutningen om, at fredningen ikke skal gennemføres.

Efter naturbeskyttelseslovens § 37, stk. 1, må der, når der er foretaget offentlig bekendtgørelse, ikke foretages noget, som strider mod de foreslåede fredningsbestemmelser. Efter §

37, stk. 3, har forslag til fredningsbestemmelser, der indebærer indgreb i den aktuelle drift eller udnyttelse af en ejendom, dog først virkning, når det er endeligt afgjort, at fredningen skal gennemføres, medmindre det fremgår af fredningsforslaget, at bestemmelserne skal have retsvirkning, medens fredningssagen verserer.

I fredningsforslagets § 12 er anført, at med Fredningsnævnets offentlige bekendtgørelse af sagens rejsning, jf. naturbeskyttelseslovens § 37, får bestemmelserne for de skovarealer, der i henhold til § fredningsforslagets 3 skulle udlægges til urørt skov, retsvirkning jf. § 37, stk. 3 i naturbeskyttelsesloven. Det område, der ifølge fredningsforslaget skulle udlægges til urørt skov, svarer i det væsentlige til det område, der nu er fredet og i øvrigt omfattet af Gisselfeld Klosters aftale med Miljøstyrelsen om urørt skov med tilskud.

Bestemmelserne i fredningsforslaget er ikke i øvrigt tillagt retsvirkninger, medens fredningssagen verserer.

Der er derfor heller ikke grundlag for erstatning til Gisselfeld Kloster på grund af indskrænkninger i udnyttelsen under fredningssagen.

Godtgørelse af udgifter til sagkyndig bistand

Den passende godtgørelse for nødvendige udgifter til sagkyndig bistand under fredningssagen fastsættes, jf. naturbeskyttelseslovens § 47, til 40.000 kr. under hensyn til, at karakteren og omfanget af fredningsforslaget, og at bistanden navnlig har vedrørt deltagelse i to møder med besigtigelse og afgivelse af skriftlige indlæg.

Erling B. Nielsen (ministerudpeget medlem)

Stella Borne Mikkelsen (kommunalt udpeget medlem, Faxe Kommune)

Anders Martin Jensen (formand)

Klagevejledning

Denne afgørelse kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 43 påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen, jf. naturbeskyttelsesloven § 43, jf. § 87. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klage indgives skriftligt til Miljø- og Fødevareklagenævnet på en af følgende måder

- e-Boks, hvor du skal vælge Nævnenes Hus som modtager,
- e-mail til mfkn@naevneneshus.dk, eller
- almindelig brevpost til Nævnenes Hus, Toldboden 2, 8800 Viborg, att.: Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Klageberettiget er, jf. naturbeskyttelseslovens § 43, stk. 2, den der anser sig for berettiget til større erstatning eller godtgørelse, eller den myndighed, der skal udrede en del af erstatningen.

Yderligere oplysninger om klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet findes på nævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.